

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Grzesik

Sędziowie: SO Iwona Siuta

SO Zbigniew Ciechanowicz (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2013 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **C. W.**

przeciwko **K. L.**

o zachowek

na skutek zażalenia pozwanej

na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt I C 679/12

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę w tym zakresie przekazać Sądowi Rejonowemu Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin- Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie (sygn. akt I C 679/13) przyznał biegłemu sądowemu z zakresu (...) kwotę 1.245,68 zł tytułem wynagrodzenia za sporządzenie pisemnej opinii w niniejszej sprawie.

Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie sąd wskazał, że postanowieniem z dnia 15 lutego 2013 r. dopuszczony został dowód z pisemnej opinii biegłego sądowego z zakresu wyceny nieruchomości na okoliczności wskazane w tymże postanowieniu. Sporządzenie opinii zlecono biegłemu K. B.. Wraz z opinią biegły sądowy K. B. złożył rachunek na kwotę 1.245,68 zł, stanowiącą m.in. sumę iloczynu 32 godzin pracy i stawki godzinowej w wysokości 30,03 zł. Zgodność rachunku pod względem formalno– rachunkowym stwierdzona została przez Oddział (...) Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie. Przedłożona faktura stwierdza wynagrodzenie biegłego zgodnie z jego kwalifikacjami i ze stopniem złożoności problemu będącego przedmiotem opinii, uwzględnia potrzebny do wydania opinii nakład pracy, a więc warunki określone treścią art. 90 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym.

Sąd podkreślił, że podstawą obliczenia stawki godzinowej był ustalony zgodnie z § 2 pkt 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym procent kwoty bazowej w wysokości 1.766,46 zł, ustalonej zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. a ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie

niektórych ustaw. Zdaniem sądu kwota wynagrodzenia należnego biegłemu sądowemu jest adekwatna do nakładu pracy niezbędnego przy wykonaniu opinii, a przy tym uwzględnia fakt, iż opinia została wykonana zgodnie z postanowieniem sądu i odnosi się do zagadnień sformułowanych w tezie dowodowej. Tym samym na uwzględnienie zasługiwała również wskazana przez biegłego ilość godzin przeznaczona na sporządzenie opinii.

Zażalenie na postanowienie sądu złożyła pozwana i zaskarżając je w całości wniosła o jego uchylenie i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Orzeczeniu zarzuciła naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. poprzez nie wskazanie w uzasadnieniu motywów podjętego rozstrzygnięcia w sposób umożliwiający przeprowadzenie kontroli instancyjnej.

Zdaniem żalącej sąd w sposób ogólny stwierdził, iż przyznane wynagrodzenie jest adekwatne do nakładu pracy biegłego, stopnia złożoności problemu, będącego przedmiotem opinii oraz odpowiada kwalifikacjom zawodowym biegłego. Nie wyjaśnił natomiast motywów podjętego rozstrzygnięcia w sposób umożliwiający przeprowadzanie kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia. Wskazując zaś na podstawy prawne orzeczenia, nie uzasadnił w sposób wystarczający ustaleń faktycznych swojej decyzji i w szczególności przyczyn na podstawie których uznał, że zasadne jest zastosowanie podanych przez biegłego słówek godzinowych, uwzględnienie deklarowanego czasu pracy czy wydatków i kosztów poniesionych przez biegłego. Zdaniem skarżącej niewystarczające jest posłużenie przez Sąd I instancji przy uzasadnieniu decyzji stwierdzeniem, iż wysokość wynagrodzenia biegłego objętego rachunkiem odpowiada nakładowi pracy biegłego, odpowiada jego kwalifikacjom zawodowym oraz jest adekwatne do stopnia złożoności problemu, będącego przedmiotem opinii. O lakoniczności konstatacji Sądu Rejonowego, bez odniesienia się do konkretnych danych i faktów, stanowiących podstawy kwestionowanego rozstrzygnięcia świadczy okoliczność, że jest to jedynie zdanie uzasadnienia, mające nawiązywać do obligatoryjnych elementów uzasadnienia orzeczenia sądu (art. 328 §2 k.p.c.) i potencjalnie jest ono adekwatne do każdego niemal rozstrzygnięcia, uwzględniającego wnioski o przyznaniu biegłemu wynagrodzenia. Z powodu lakoniczności uzasadnienia postanowienia oraz pominięcia w nim merytorycznej oceny wniosku o przyznanie wynagrodzenia, niemożliwa jest jego kontrola instancyjna, co stanowi podstawę uznania, że Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy a więc konieczne jest uchylenie ustanowienia z dnia 25 kwietnia 2013 r. i przekazanie sprawy w stosownym zakresie do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie będąc zasadnym skutkowało uchyleniem zaskarżonego postanowienia.

Zgodnie z art. 288 k.p.c. i art. 89 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2010, Nr 90, poz. 594 ze zm.) biegły ma prawo żądać wynagrodzenia za stawiennictwo do sądu i wykonaną pracę oraz zwrotu poniesionych przez niego wydatków niezbędnych dla wydania opinii. W doktrynie i judykaturze przyjmuje się, że wynagrodzenie za wykonaną obejmuje należność za czynności przygotowawcze i badawcze, łącznie z zapoznaniem się z aktami sprawy, oraz za opracowanie opinii wraz z uzasadnieniem.

Wysokość wynagrodzenia biegłego za wykonaną pracę ustala się, uwzględniając wymagane kwalifikacje, potrzebny do wydania opinii czas i nakład pracy, a wysokość wydatków, o których mowa w ust. 1 - na podstawie złożonego rachunku (art. 89 ust. 2 ww. ustawy). Wynagrodzenie biegłych oblicza się według stawki wynagrodzenia za godzinę pracy albo według taryfy zryczałtowanej określonej dla poszczególnych kategorii biegłych ze względu na dziedzinę, w której są oni specjalistami. Podstawę obliczenia stawki wynagrodzenia za godzinę pracy i taryfy zryczałtowanej stanowi ułamek kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość określa ustawa budżetowa (art. 89 ust. 3).

Podstawę ustalenia wynagrodzenia biegłego stanowi więc rachunek przedstawiony przez biegłego za sporządzoną w sprawie opinię, przy czym wskazane powyżej kryteria pozwalają sądowi na weryfikację przedłożonego rachunku, której to weryfikacji służy karta pracy. Treść karty pracy obejmująca szczegółowe wymienienie czynności, jakich biegły dokonał w związku z opracowaniem opinii, jak również czasu poświęconego na każdą z tych czynności, zobowiązuje

sąd do konkretnego ustosunkowania się do tych danych (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 28 sierpnia 2012 r. I Acz 1206/12).

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy stwierdził, że przyznanie wynagrodzenia jest adekwatne do nakładu pracy biegłego, odpowiada jego kwalifikacjom, złożoności problemu oraz uwzględnia fakt, iż opinii wykonana została zgodnie z postanowieniem i odnosi się do zagadnień sformułowanych w tezie dowodowej.

Tak ogólne uzasadnienie wydane w sprawie rozstrzygnięcia, jak to akcentuje skarżący, istotnie nie zawiera w swej treści ustaleń faktycznych, na podstawie których sąd ten uznał, iż zasadne jest zastosowanie podanych przez biegłego stawek godzinowych, uwzględnienie deklarowanego czasu pracy oraz wydatków i kosztów poniesionych w związku ze sporządzeniem opinii. Nie odnosząc się do powyższego Sąd Rejonowy zaniechał tym samym dokonania kontroli czynników stanowiących podstawę obliczania wynagrodzenia biegłego. Pomimo, że dysponował na chwilę orzekania kartą pracy biegłego oraz złożonym w sprawie rachunkiem, dokumentacja ta nie stała się przedmiotem zainteresowania sądu. Uzasadnienie, które nie zawiera analizy czy wynagrodzenie biegłego przyznane zgodnie ze złożonym rachunkiem odpowiada rzeczywistemu nakładowi pracy biegłego nie spełnia wymogów określonych treścią art. 328 § 2 k.p.c.

Sporządzone przez sąd uzasadnienie orzeczenia winno przede wszystkim umożliwić kontrolę jego prawidłowości. W sytuacji zaś, gdy braki w uzasadnieniu uniemożliwiają odczytanie motywów rozstrzygnięcia, to okoliczność ta jest wystarczającym powodem uchylenia werdyktu i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2007 r., V CSK 115/07).

Według Sądu Okręgowego ramowy, szablonowy sposób sformułowania uzasadnienia zaskarżonego postanowienia- jak ma to miejsce w tej sprawie- uzasadnia twierdzenie o niemożności dokonania jego kontroli. Strona nie dysponując kartą pracy biegłego nie jest w stanie ustalić nawet jakie czynności biegłego objęte zostały wynagrodzeniem, w jakiej kwocie, jaki został zastosowany wskaźnik ustalenia wynagrodzenia i czy uczynione zostało to prawidłowo. Zgodnie z orzecznictwem obowiązek wyjaśnienia w uzasadnieniu podstawy prawnej nie polega na przytoczeniu tylko przepisów prawa, lecz na wskazaniu, dlaczego sąd zastosował określony przepis i w jaki sposób wpłynął on na rozstrzygnięcie sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2001 r., I PKN 498/01).

Wobec powyższego przeprowadzenie kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia- tak przez strony postępowania, jak i obecnie przez Sąd odwoławczy- w istocie nie jest możliwe. Niemożliwość zaś przeprowadzenia kontroli instancyjnej skutkować musi stwierdzeniem, iż sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy, w związku z czym zaskarżone postanowienie podlegało uchyleniu.

Mając to na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji orzeczenia.

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)

(...)